

T.C.

BURSA

1.İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO:2017/146

KARAR NO:2018/1277

DAVACI : 1- TMMOB ŞEHİR PLANCILARI ODASI (BURSA ŞUBESİ)

VEKİLİ : AV. KORAY CENGİZ

Mustafa Kemal Mh. 2120. Cd. No:6/4 Söğütözü Çankaya/ANKARA

DAVACI : 2- TMMOB ZİRAAT MÜHENDİSLERİ ODASI

VEKİLİ : AV. ZÜHAL SİRKECİOĞLU DÖNMEZ

Bestekar Sk. No: 49/5 K.Dere Çankaya/ANKARA

DAVALI : ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI

VEKİLİ :AV.ZAHİDE ERCAN

Eskişehir Yolu 10.Km LodumluANKARA

MÜDAHİL : İLKE ÇİMENTO YALITIM YAPI MALZ.İNŞ.İTH.İHR.SAN.VE
TİC.A.Ş. (Davalı)

VEKİLLERİ : AV. BEKİR YAĞDOĞAN

Uluyol Sezen Sk. No:9 K:1-2-3-4 Osmangazi/BURSA

AV. ERCAN SÜMER

Ulu Cad. Sezen Sok. No:9 K:1-2-3-4 Osmangazi/BURSA

DAVANIN ÖZETİ : Davacı tarafından, Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca onaylanan, Bursa İli, Nilüfer İlçesi, İnagazi Mahallesi, Çaltarla Mevkii, 101 Ada, 30 ve 31 parsellere ilişkin 1/5000 ölçekli Nazım İmar Planı ile 1/1000 ölçekli Uygulama İmar planının; üst ölçekli Bursa 2020 yılı 1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı kararlarına aykırı olduğu, sağlık koruma bandına ilişkin herhangi bir düzenlemenin bulunmadığı, ulaşım ilişkilerininin yeterince düşünülmediği, Jeolojik etütlerin yapılmadığı ve hukuka aykırı olduğu ileri sürülerek iptali istenilmektedir.

SAVUNMANIN ÖZETİ : 1/100000 ölçekli planda dava konusu alanın "sanayi alanı" lejantında kaldığı ve bu ölçekteki planlar üzerinden ölçü alınamayacağı, kullanım kararlarının kesin sınırlarının alt ölçekli planlarda kesinlik kazanacağı, 1/100000 ölçekli plan değişikliğinin iptaline karşı açılan E:2013/183 sayılı davada herhangi bir yürütmeyi durdurma kararı bulunmadığı, 101 ada 22, 23, 25 ve 26 parsellerde sanayi alanı kurulması amaçlanırken, dava konusu 30 ve 31 parsellerde sanayi alanına hizmet edecek nitelikte alana duyulan gereksinim karşılanmasının hedeflendiği, planlama alanına İlişkin kurum görüşlerinin alındığı ve alanın tarım dışı amaçla kullanılmasının uygun görüldüğü; söz konusu kullanıma ilişkin olarak plan çalışmaları sırasında jeolojik etüt hazırlanması ve ilgili kurum görüşlerinin alındığı ve faaliyet kapsamında bölgede yer alacak tesise ilişkin ÇED'den sonra uygun bulunması halinde faaliyet yapılabileceği ileri sürülerek davanın reddi gerektiği savunulmaktadır.

MÜDAHİL BEYANININ ÖZETİ : Dava konusu alanda yapılacak tesisin Klinker Öğütme ve Paketleme Tesisi olduğu, bir çimento fabrikası olmadığı, işlemin hukuka uygun olduğu ileri sürülerek davanın reddine karar verilmesi talep edilmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Bursa 1. İdare Mahkemesi'nce gereği görüldü:

Dava, Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca onaylanan, Bursa İli, Nilüfer İlçesi, İnağazi Mahallesi, Çaltarla Mevkii, 101 Ada, 30 ve 31 parsellere ilişkin 1/5000 ölçekli Nazım İmar Planı ile 1/1000 ölçekli Uygulama İmar planının iptali istemiyle açılmıştır.

Mekansal Planlar Yapım Yönetmeliği'nin tanımlar başlıklı 4. maddesinin (c) bendinde "Çevre Düzeni Planının"; Varsa mekânsal strateji planlarının hedef ve strateji kararlarına uygun olarak orman, akarsu, göl ve tarım arazileri gibi temel coğrafi verilerin gösterildiği, kentsel ve kırsal yerleşim, gelişme alanları, sanayi, tarım, turizm, ulaşım, enerji gibi sektörlerle ilişkin genel arazi kullanım kararlarını belirleyen, yerleşme ve sektörler arasında ilişkiler ile koruma-kullanma dengesini sağlayan 1/50.000 veya 1/100 000 ölçekteki haritalar üzerinde ölçeğine uygun gösterim kullanılarak bölge, havza veya il düzeyinde hazırlanabilen, plan notları ve raporuyla bir bütün olarak yapılan plan olduğu,

4. maddesinin (i) bendinde "Nazım İmar Planının"; Mevcut ise çevre düzeni planının genel ilke, hedef ve kararlarına uygun olarak, arazi parçalarının genel kullanım biçimlerini, başlıca bölge tiplerini, bölgelerin gelecekteki nüfus yoğunluklarını, çeşitli kentsel ve kırsal yerleşme alanlarının gelişme yön ve büyüklükleri ile ilkelerini, kentsel, sosyal ve teknik altyapı alanlarını, ulaşım sistemlerini göstermek ve uygulama imar planlarının hazırlanmasına esas olmak üzere, varsa kadastral durumu işlenmiş olarak 1/5.000 ölçekte, büyükşehir belediyelerinde 1/5000 ile 1/25.000 arasındaki her ölçekte, onaylı halihazır haritalar üzerine, plan notları ve ayrıntılı raporuyla bir bütün olarak hazırlanan plan olduğu,

4. maddesinin (k) bendinde "Uygulama İmar Planının"; Nazım imar planı ilke ve esaslarına uygun olarak yörenin koşulları ve planlama alanının genel özellikleri, yapının

kullanım amacı ve ihtiyacı, erişilebilirlik, sürdürülebilirlik ve çevreye etkisi dikkate alınarak; yapılaşmaya ilişkin yapı adaları, kullanımları, yapı nizamı, bina yüksekliği, taban alanı katsayısı, kat alanı, kat sayısı veya emsal, yapı yaklaşma mesafesi, ön cephe hattı, ifraz hattı, kademe hattı, ada ayırım çizgisi, taşıt, yaya ve bisiklet yolları, ulaşım ilişkileri, parkları, meydanları, kentsel, sosyal ve teknik altyapı alanlarını, gerektiğinde; parsel büyüklükleri, parsel cephesi ve derinliği, arka cephe hattı, yol kotu ve bu kotun altındaki kat adedi, bağımsız bölüm sayısı gibi yapılaşma ve uygulamaya ilişkin kararları, uygulama için gerekli imar uygulama programlarına esas olacak uygulama etaplarını ve diğer bilgileri ayrıntıları ile gösteren ve varsa kadastral durumu işlenmiş olarak 1/1.000 ölçekte onaylı halihazır haritalar üzerinde, plan notlar» ve ayrıntılı raporuyla bir bütün olarak hazırlanan plan olduğu tanımlanmıştır.

Dava dosyasının incelenmesinden; Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca onaylanan, Bursa İli, Nilüfer İlçesi, İnağazi Mahallesi, Çaltarla Mevkii, 101 Ada, 30 ve 31 parsellere ilişkin 1/5000 ölçekli Nazım İmar Planı ile 1/1000 ölçekli Uygulama İmar planının iptali amacıyla bakılmakta olan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Tarafların iddiaları ve davaya konu işlemin niteliği dikkate alındığında uyuşmazlığın çözümü teknik bilgiyi gerektirdiğinden Mahkememiz ara kararıyla keşif ve bilirkişi incelemesi yaptırılmasına karar verilmiş olup bilahare yapılan keşif sonrasında bilirkişi heyeti tarafından tanzim edilen ve 02.03.2017 günü mahkememiz kaydına giren bilirkişi raporunda özetle: "1998 tarihli 1/100.000 ölçekli Bursa 2020 Çevre Düzeni Planının gösterim dili, üst kademe planlarda genellikle olduğu gibi soyut ve genel kararlara dayandığı, nitekim Bursa 2020 1/100000 ölçekli Çevre Düzeni Planı, gösterim teknikleri yönünden simgesel bir gösterim tekniğine sahip olduğu, 101 ada, 22,23,25,26 sayılı parselleri sanayi alanı (Çimento Fabrikası) olarak belirleyen karara yönelik geliştirilmiş simgesel gösterimin, 2020 yılı Bursa 1/100000 ölçekli Çevre Düzeni Planı bütünlüğü içinde gösterim teknikleri yönünden uygunluk gösterdiği, söz konusu 101 ada, 22,23,25,26 sayılı parsellere özel olarak noktasal yapılan plan değişikliği için özel bir sembol oluşturulduğu, öte yandan dava konusu 101 ada 30 ve 31 parsellerin 1/100000 ölçekli plan paftasında bu sembolün kapladığı alan içerisinde kalması, sanayi alanı değişikliğinin bu parseller için de geçerli olduğu anlamına gelmediği, dolayısıyla 13.08.2012 tarihli 1/100,000 ölçekli çevre düzeni planı değişikliği ile "belirli parsellere özel (101 ada, 22,23,25,26 parseller) plan kararlarının oluşturulduğu göz önüne alındığında; aynı yaklaşımının dava konusu 101 ada 30 ve 31 parseller için de geçerli olmasının beklenmesi gerektiği, ancak dava konusu durumda bu yola gidilmediği ve 101 ada 30 ve 31 parsellere yönelik bir üst kademe plan değişikliği yapılmadan, doğrudan 1/5000 ve 1/1000 ölçekli İmar planlarının onaylandığı, bu durumda dava konusu 101 ada 30 ve 31 parsellerdeki 1/5000 ve 1/1000 ölçekli imar planların onayı için izlenen yaklaşımın, dayanağı olarak öne sürülen 13.08.2012 tarihli 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı değişikliğindeki yaklaşım ile tutarlı olmadığı ve dava konusu 1/5000 ve 1/1000 ölçekli imar planların üst kademe 1/100,000 ölçekli plan kademesi ile ilişkisinin muğlak bırakıldığı görüldüğü, bu bakımdan özel niteliklere sahip doğal bir çevrede, ormanlık bir bölgenin ortasında yer alan ve üst kademe planda da "orman alanı" olarak koruma altına alınan bir bölge içerisinde önerilen bir çimento fabrikası için getirilen plan kararlarında, plan kademeleri arasındaki ilişkinin

tutarsız ve muğlak bırakılmasının plan kademelenmesi ilkesine uygun olmayan bir yaklaşım doğurduğu, gerek önceki 20.03.2014 tarihli plan ile 101 ada 22, 23, 25, 26 parsel sayılı taşınmazlarda belirlenen Sanayi Alanı, gerekse dava konusu planlarla buna İlave edilen 101 ada 30 ve 31 parsellerin kendi içlerinde orman niteliği taşımasa da, taşınmazların yakın çevresinde ve devamındaki geniş bir bölgede yer alan orman alanları ve kırsal alanların doğal bütünlük içerisinde birlikte değerlendirilmesi gerektiği, parsellerin çevresinde bütünlük gösteren meşcere niteliğinde bir orman varlığının bulunduğu, dolayısıyla, bu bütünlüğe yönelik geliştirilecek herhangi bir müdahalenin bütüncül bir bakış açısına sahip olması, bu bakışın alanı salt kendi mülkiyet sınırları içinde değil, çevresindeki doğal değerlerle birlikte irdelemesinin sağlanması gerektiği, buna rağmen dava konusu plan kararları, bütüncül bir kurgu oluşturmaktan uzak, tekil müdahalelerle bireysel yararları olanak sağlayacak bir tutumun ifadesi olarak değerlendirildiği ve çevresiyle bütünlük içinde değerlendirildiğinde plan bütünlüğü yönünden kamu yararına uygun görülmediği, dava konusu planlarda taşınmazlar kendi içinde bir varlık olarak ele alınmakta, çevresinden soyutlanmakta, bağlamından koparılmakta ve alanın doğal bütünlüğünün de zedelendiği, dava konusu işlem ile öngörülen sanayi tesisinin sadece söz konusu taşınmazlar ile sınırlı bir kentsel gelişme olarak değerlendirilmesinin mümkün olmadığı, nitekim 20.03.2014 tarihli plan ile 101 ada 22, 23, 25, 26 parsel sayılı taşınmazlarda önerilen sanayi alanında yeni servis alanlarına ihtiyaç duyulacağı öne sürülerek, bunlara bitişik 101 ada 30 ve 31 parsellere ilişkin dava konusu planların hazırlanmasının gündeme geldiği, söz konusu sanayi tesisinin inşası durumunda, ham madde ve ürün sevkiyatı için inşa edilecek ulaşım altyapısı ve bu alanda yaşayacak yeni nüfusa hizmet sağlayacak diğer kentsel servislerin yer seçimi sonucunda, dava konusu taşınmazlarında içinde yer aldığı doğal değerlerin geriye dönüşü olmayacak şekilde tahribatı kamu yararı açısından sürdürülebilir şehircilik ilkelerine aykırı bir durum oluşturduğu, Türkiye'nin en önemli sulak alanlarından biri olan ve Uluslararası RAMSAR Sözleşmesi İle koruma altına alınan Uluabat Gölü ve Deltasında göçmen kuş yollarının güzergahı üzerinde olduğu, Uluabat Gölü; Anadolu'ya kuzey-batıdan giren kuş göç yolu üzerinde bulunması nedeni ile bünyesinde yüksek miktarda kuş barındırması, çok zengin flora ve faunaya sahip bir sulak alan olması nedeniyle son yıllarda tüm dikkatleri üzerine çektiği, dava konusu tesisin, Uluabat Gölüne kuş uçuşu 12 km. mesafede olduğu, dava konusu Çimento Fabrikası önerisine en yakın yerleşim olan Inegazi köyünün mevcut sınırlarına 375 m. mesafede olacağı, bu tesiste yakın çevreden alınacağı belirtilen kalker mermer ocaklarının dekapajatiklan için kullanılacak araçların köy ve civarındaki kullanmasının bir zorunluluk olduğu, bu malzemelerin köyün çevresindeki yolları kullanması durumunda ise nakliye sırasında oluşacak tozmadan kaynaklanacak partikül madde emisyonları, araçlardan oluşacak emisyonlar, araç kaynaklı gürültü kirliliği gibi konulara ÇED raporunda değinilmediği, dava konusu işletmenin yapılması durumunda Inegazi Köyü (Mahallesi) çevre ve insan sağlığı açısından geri dönülemez etkilere maruz kalacağı, söz konusu çimento fabrikasına çimentonun ana hammaddelerinden biri olan kilin taşınması İçin, 20 tonluk kamyonlarla taşıma yapılması durumunda yılda yaklaşık 20.000, günde 55 araçlık trafik yükü oluşacağı, bu trafik yükü ulaşımın sağlanacağı yol güzergahında önemli bir yük getireceği, sadece kil nakil sırasında oluşacak tozmadan kaynaklanacak partikül madde emisyonları, araçlardan oluşacak emisyonlar, araç kaynaklı gürültü kirliliği gibi etkenler göz önüne alındığında, orman alanları içinden geçecek yollarla söz konusu sanayi tesisine erişimin doğal yapı üzerinde olumsuz

etkiler ortaya çıkaracağı açık olduğu, bu nedenle, dava konusu plan kararlarının üst kademe 1/100000 ölçekli Çevre Düzeni Planında ifade edilen koruma İlkesi ile ilişkisinin yalnızca dava konusu taşınmazların kendi içerisinde orman durumuna bakılarak değerlendirilemeyeceği hususunun, ulaşım ve taşıma sorunları açısından bakıldığında da ortaya çıktığı, plan açıklama raporu içerisinde yer alan ve plan notu olarak da paftalara işlenen hususlar incelendiğinde, 1/1000 ölçekli Uygulama İmar Planına İlişkin hususların üst ölçekli 1/5000 ölçekli Nazım İmar Planında belirtilen hususlardan ölçeğin gerektirdiği detay ve nitelikte farklılaşmadığı ve sadece azami yapı yüksekliklerine ilişkin hususların belirlendiğinin görüldüğü, bu nedenlerle Çevre ve Şehircilik Bakanlığının 20.03.2014 tarih ve 4439 sayılı Oluru ile onaylanan dava konusu 1/5000 ölçekli nazım imar planı ve 1/1000 ölçekli uygulama imar planının şehircilik İlkelerine, planlama esaslarına ve kamu yararına uygun olmadığı" yönünde görüş bildirmişlerdir.

Usulüne uygun olarak taraflara tebliğ edilen bilirkişi raporuna davalı Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nca yapılan itirazlar raporu kusurlandıracak nitelikte görülmeyle, rapor hükme esas alınabilecek mahiyette bulunmuştur.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri ve tespitler doğrultusunda, Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca onaylanan, Bursa İli, Nilüfer İlçesi, İnagazi Mahallesi, Çaltarla Mevkii, 101 Ada, 30 ve 31 parsellere ilişkin 1/5000 ölçekli Nazım İmar Planı ile 1/1000 ölçekli Uygulama İmar planının, planlama ilke ve esasları ile şehircilik ilkeleri, mevzuat ve kamu yararı yönünden hukuka uyarlık bulunmadığı sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, dava konusu işlemin **iptaline**, aşağıda belirtilen 534,85-TL yargılama giderinin ve A.A.Ü.T uyarınca 1090,00-TL. vekalet ücretinin davalı idareden alınarak davacılarca verilmesine, 157,90-TL. müdahil yargılama giderinin müdahil üzerinde bırakılmasına, hazineden karşılanan keşif harcı ve keşif avansının davalı idareden tahsili için Maliye'ye müzekkere yazılmasına, artan posta ücretinin kararın kesinleşmesinden sonra yatıran davacı ve müdahile iadesine, kararın tebliğini izleyen günden itibaren 30 gün içerisinde İstanbul Bölge İdare Mahkemesi nezdinde istinaf yolu açık olmak üzere, 25/10/2018 tarihinde oyçokluğuyla karar verildi

BAŞKAN	ÜYE	ÜYE
MAHMUT ŞAHİN	HASAN BAY	FIRAT KALKAN

YARGILAMA GİDERLERİ(Davacı) :

Başvurma Harcı : 35,90 TL

Karar Harcı :35,90 TL

Vekalet Harcı : 4,60

YD Harcı :51,70

Posta Gideri :406,75 TL

TOPLAM :534,85 TL

MÜDAHİL YARGILAMA GİDERLERİ :

Başvurma Harcı : 35,90 TL

Posta Gideri : 122,00 TL

TOPLAM : 157,90 TL

AZLIK OYU:

Uyuşmazlık konusu olan parsellere bitişik olan 22,23,25 ve 26 nolu parsellere ilişkin 1/100000 ölçekli planın iptali istemiyle açılan ve Bursa 3. İdare Mahkemesi'nin 2013/183 esas sayılı dosyasında görülen davada, yapılan bilirkişi incelemesi neticesinde sözkonusu parsellerin sanayi alanı olarak belirlenmesine ilişkin işlemin hukuka uygun olduğuna karar verildiği, uyuşmazlık konusu parsellerin 1/100000 ölçekli planda bitişikindeki parsellerden farklı fonksiyona sahip olmasını gerektiren bir hususun mevcut olmadığı görüldüğünden davanın reddine karar verilmesi gerektiği görüşüyle aksi yöndeki çoğunluk kararına katılmıyorum.

Başkan

MAHMUT ŞAHİN

38564